

Författare Benjamin Yousefi	Organisation AFI	Datum 2021-11-12	Reviderad	Version 1.0	Sida 1 (4)
Normering och främjande FormatE	Noteringar Dnr RA-KS 2021-00018. Dokumentet senast sparat <i>fredag den 12 november 2021</i> .				

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	2
2	OM HANDLINGAR SOM INKOMMER TILL EN VERKSAMHET	3
2.1	Svåra fall	4

Författare Benjamin Yousefi	Organisation AFI	Datum 2021-11-12	Reviderad	Version 1.0	Sida 2 (4)
Normering och främjande FormatE	Noteringar Dnr RA-KS 2021-00018. Dokumentet senast sparad <i>fredag den 12 november 2021</i> .				

1 INLEDNING

Tillägg #1 (2021-11-12)

- till författningskommentarerna (v1.0) 5 § (TILLÄMPNINGSSOMRÅDE) (s. 84),
- nytt underavsnitt (3) OM HANDLINGAR SOM INKOMMER TILL EN VERKSAMHET
- på remiss mellan 1 oktober 2021 och 31 januari 2022.¹

Tillägget är skrivet efter ett svar till fråga som inkommit från en remissinstans om hur författningsförslagen förhåller sig till inkommande handlingar.

Tillägget är tillfört utkast till revidering av författningskommentarerna (v1.1).

¹ <https://riksarkivet.se/rafs/remiss/>

Författare Benjamin Yousefi	Organisation AFI	Datum 2021-11-12	Reviderad	Version 1.0	Sida 3 (4)
Normering och främjande FormatE	Noteringar Dnr RA-KS 2021-00018. Dokumentet senast sparat <i>fredag den 12 november 2021</i> .				

2 OM HANDLINGAR SOM INKOMMER TILL EN VERKSAMHET

Tillämpningsområdet omfattar endast offentliga verksamheter, och genom 5 § arkivlagen endast framställningen av elektroniska handlingar som är eller kan bli allmänna handlingar. Det vill säga, att av tillämpningsområdet framgår implicit att inkommande handlingar inte omfattas.

I ett tidigt utkast till författningen fanns ett förslag om att uttryckligen undanta inkommande handlingar. Till exempel, följande stycke till en bestämmelse:

Om det är bortom myndighetens kontroll eller myndigheten av rättsliga, ekonomiska eller etiska skäl inte bör styra, inskränka eller på annat sätt begränsa hur handlingar kommer in till myndigheten med följden att de inte blir arkivbeständiga gäller vad som sägs i 5 § [handlingarna ska göras arkivbeständiga, eller myndigheten ska vända sig till Riksarkivet för att godkänna det tekniska skicket].

Resonemanget bakom bestämmelsen i det tillhörande utkastet till författningskommentarer:

... För handlingar som blir allmänna genom att de inkommer ska dock särskild hänsyn tas till faktumet att en myndighet inte alltid kan eller bör kontrollera, inskränka eller begränsa hur handlingar inkommer till myndigheten. I bestämmelsens andra stycke [ovan citerat] införs därför en särskild undantagsregel för handlingar som inkommer. Huvudregeln är fortfarande att en myndighet ska eftersträva att handlingar är arkivbeständiga när de inkommer. Om en handling inkommer som inte är arkivbeständig måste myndigheten se över sina rutiner. Undantaget som införs avser alltså ett undantag från att handlingarna ska vara arkivbeständiga när de inkommer, eftersom myndigheten inte kan kontrollera att handlingar inkommer arkivbeständigt. Sådana allmänna handlingar som inte är arkivbeständiga, och detta gäller även om de har upprättats, måste emellertid göras arkivbeständiga. ... Undantagsbestämmelsen innebär således inte att inkomna allmänna handlingar som inte är arkivbeständiga har uppfyllt vad som för olika fall krävs av materiel och metoder i denna författning.

EXEMPEL. En anledning för att tillämpa undantaget kan vara på grund av att myndigheten är liten och möjligheten att kontrollera inkomna e-post blir alltför för kostsam.

Undantaget påverkar inga skyldigheter som uppställs på myndigheten i annan lag. Tvärtom, skyldigheter i gällande rätt som förhindrar att myndigheten säkerställer arkivbeständigheten av inkomna handlingar skulle vara ett exempel på ett sådant fall som är bortom myndighetens kontroll.

Utdraget var tidiga resonemang som inte utvecklades vidare eftersom författningen avgränsades helt till framställning. Ett liknande resonemang bör emellertid fortfarande kunna föras.

Elektroniska handlingar som inkommer till en verksamhet är ett speciellt fall som i praktiken kan vara svårt, om inte omöjligt eller helt olämpligt, att reglera. Till exempel, eftersom det kan begränsa utomstående möjligheter att lämna in underlag till en offentlig verksamhet. Det kan finnas fall där Andra materiel och metoder även är nödvändiga för avsändaren att använda för att framställa elektroniska handlingar som skickas in till offentliga verksamheter. Till exempel, "konst".

Uppmärksamma emellertid att för fall verksamheter faktiskt framställer de "inkommande" elektroniska handlingarna så aktualiseras tillämpningsområdet. Till exempel, det är inte ovanligt att verksamheter endast har ett textformulär på sin webbplats som utomstående kan använda för att komma i kontakt med verksamheten. I sådana fall framställs "texten" i textformulären tekniskt hos verksamheten. Däremot, om formulären tillåter att avsändaren bifogar dokument som "bilagor" så skulle sådana fortfarande vara kopior som inkommer till verksamheten.

Författningen avser emellertid att reglera tekniska krav för att framställa elektroniska handlingar som i allmänhet ska vara lämpliga med hänsyn till behovet av beständighet, varför det finns goda skäl att uppmana "andra" att överväga att framställa elektroniska handlingar enligt de kraven.

Författare Benjamin Yousefi	Organisation AFI	Datum 2021-11-12	Reviderad	Version 1.0	Sida 4 (4)
Normering och främjande FormatE	Noteringar Dnr RA-KS 2021-00018. Dokumentet senast sparad <i>fredag den 12 november 2021</i> .				

För de fall när elektroniska handlingar inkommer endast som kopior framställda av en avsändare bör verksamheter uppmana att dessa handlingar inkommer i ett tekniskt skick som är lämpligt åtminstone för verksamheten att använda och hantera.

Om de inkomna elektroniska handlingarna inte ska gallras, utan ska bevaras för all framtid och eventuellt överlämnas till en arkivmyndighet så bör verksamheten uppmana att handlingar inkommer i ett tekniskt skick som kan användas och hanteras av arkivmyndigheten.

2.1 Svåra fall

Elektroniska handlingar som har inkommit till en verksamhet och vilka inte uppfyller tekniska och, eller arkivrättsliga krav måste fortfarande kunna användas och hanteras av verksamheten, och eventuellt av arkivmyndigheten eller av annan med motsvarande ansvar. Dessa fall omfattas emellertid inte av 4 kap. 4 § (Tekniska krav vid svåra fall), eftersom den bestämmelsen endast gäller om författningens tillämpningsområde är tillämplig. Det vill säga, vid framställning. En "analogisk tillämpning" (juridiskt begrepp) av bestämmelsen "svåra fall" bör emellertid vara möjlig eftersom den fortsatta användningen och hanteringen av sådana elektroniska handlingar är jämförbara. Det vill säga, att verksamheten istället försöker säkerställa att de inkomna handlingarna kan användas och hanteras över tid med hänsyn till behovet av beständighet i allmänhet och arkivbeständighet i synnerhet.

Författningen medför inga skyldigheter för verksamheter att konvertera redan framställda elektroniska handlingar, varför en sådan skyldighet inte heller skulle kunna tolkas uppstå för inkommande handlingar. Om allmänna handlingar inte ska gallras, utan ska bevaras för all framtid, och eventuellt överlämnas till en arkivmyndighet så bör emellertid frågan om konvertering att aktualiseras förr eller senare. Det är en fråga för varje arkivmyndighet eller annan med motsvarande ansvar att besvara om vad som krävs vid överlämnande av elektroniska handlingar som inte uppfyller tekniska och, eller arkivrättsliga krav. Till exempel, en arkivmyndighet eller annan med motsvarande ansvar kan

- ha förutsättningar för att använda och hantera de elektroniska handlingarna i inkommet tekniskt skick,
- kräva att verksamheten utför konverteringar innan överlämnande,
- konvertera handlingarna mot ersättning, eller
- bedöma att en konvertering skulle medföra gallring i strid med 3 § arkivlagen, men att de inte heller kan använda och hantera de elektroniska handlingarna i inkommet tekniskt skick, varför fortsatt användning och hantering av handlingarna kräver nya investeringar. Till exempel, införskaffandet av program och personal.